

Bokrecension av Gunnar Damström

Till Amerika vi gå

Arlene Sundquist Empie: Till Amerika vi gå. Förlagsaktiebolaget Scriptum, Vasa, 2013 ISBN 978-952-7005-02-6

Då Arlene Sundquist Empies (Sunnies) bok ”The Legacy of Ida Lillbroända, Finnish emigrant to Amerika 1893” utkom i USA 2010 tilldrog den sig omedelbart ett enormt intresse. ”Verkligen, hon trodde att hennes mormor var svensk. Men det visade sig att hon var finlandssvensk. Undrar om min mormor?” ”En levande svenskspråkig kultur i Finland? Hur hänger det ihop?” Bokpresentationerna drog fulla hus.

Nu finns boken i svensk översättning. Svenska Folkskolans Vänner tillskjöt medel för översättningen. Vasaförlaget Scriptum tog sig an utgivningen.

Sunnie gjorde sin hemläxa ordentligt. Flera besök gjordes i församlingarnas arkiv i Österbotten för att utröna släktskapen. Hon utförde ingående studier i Finlands historia och emigranternas historia. Resultatet blev en fascinerande berättelse om ett emigrantöde. Det finns 50.000 till. Ungefär så många finlandssvenskar emigrerade från Österbottens kusttrakter under tidsrymden 1880-1913.

Berättelsen om Ida Lillbroända kan vara en källa till inspiration för dagens unga, ambitiösa kvinnor. I den tidens Finland var könsfördomarna betydligt starkare än idag. Ida kom från ett relativt burget hem men fann att förhållandena på hemorten inte erbjöd en god jordmån för hennes ambitioner. Hennes beslut att ta sig över till Nordamerika tyder på både mod och beslutsamhet. Hennes gärning i det nya landet visar på stor arbetsamhet och ett gott ordningssinne. I boken får vi lära oss att dessa egenskaper nedärvt av hennes döttrar Leona och Ester.

Hundratals finnar, både svenska och finskatalande arbetade som gruvarbetare i Telluride, Colorado. Här gifte sig Ida och John Sundquist. Medan John arbetade i gruvorna grundade Ida ett pensionat vid Colorado Avenue, välkänd gata i Lars Sunds bok med samma titel. Boken beskriver i detalj förhållandena i Telluride. Här har Sunnie kunnat basera sig på det digra material hon fått av sina fastrar. I brev och essäer dokumenterar de livet i sin barndom i Amerika.

”Mina förfäder var finländare – svenskatalande finländare. Spelar det i 2000 talets enorma, amerikanska mosaik någon roll att man har finskt arv? Ja, kultur spelar en roll; tradition spelar en roll. Anknytningen till det som varit är nödvändig för att hitta en personlig grund,” säger Sunnie.

I boken får vi också en ingående beskrivning av livet och förhållandena i Skagit Valley i delstaten Washington där Ida och hennes man bosatte sig som jordbrukare.

Pernilla Holmgård har gjort en utomordentligt fin översättning till svenska av det engelska originalet.

Gustav Damström ny korrespondent

Gustav Damström dimitterades 1963 från Broban (Läroverket för Gossar och Flickor) och studerade kemi vid Tekniska Högskolan, diplomingenjörsexamen 1970. Han avtjänade sin värnplikt vid Nylands Brigad 1965–1966.

Gustav Damström anställdes på konsultbyrån Ekono Oy och verkade vid Helsingforskontoret fram till 1978, då han flyttade till Ekonos kontor i Seattle.

Åren 1976–1977 var Gustav Damström ordförande för avdelningen för kemi på TFiF. På Seattlekontoret verkade han som projektledare och processspecialist. Han utnämndes 1986 till ”årets ekonolit”. År 1988 grundade han konsultbyrån Autopro Automation Consultants Ltd och ledde dess verksamhet intill pensioneringen 2004.

Specialintressen: nordisk filateli, nordisk historia, genealogi, den finska skärgården, matlagning. Hustru: Ann-Christine, född Tengström. Söner Stefan (1970), Joachim (1972).